

Innst. S. nr. 155.

(1998-99)

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Fridtjof Frank Gundersen om at flere enn Arcus gis tillatelse til å tilvirke brennevin.

Dokument nr. 8:22 (1998-99).

Til Stortinget.

Sammendrag

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

Stortinget ber Regjeringen gi andre enn Arcus tillatelse til å tilvirke og omdestillere brennevin.

Som bakgrunn for forslaget viser forslagsstilleren til at etter alkoholloven § 8-1 er det forbudt å tilvirke eller omdestillere brennevin for andre enn dem som har tillatelse til det, og at fordi bare Arcus har fått slik tillatelse, har Arcus produksjonsmonopol.

Det vises videre til at Finland og Sverige i 1995 avskaffet sine produksjonsmonopoler. Forslagsstilleren kan vanskelig se at det norske monopol kan begrunnes avholdspolitisk, og det synes for han umulig å begrunne opprettholdelse av monoopolet i forhold til EU, særlig dersom Arcus blir privatisert. Det uttales videre at dersom flere bedrifter får tillatelse til å produsere brennevin, vil mulighetene for en markedstilpasset produktutvikling bli større, og dette vil kunne gjøre norsk brennevin mer konkurransedyktig både på hjemmemarkedet og internasjonalt.

Etter forslagsstillerens syn kan ikke hensyn til kontrollproblemer anføres mot en avmonopolisering.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Arnesen, Gravdahl, Hildeng, Kristoffersen, Skogholt og Øyangen, medlemmene fra Fremskrittspartiet, lederen og Nesvik, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Næss og Woie Due-

sund, medlemmene fra Høyre, Høegh og Sjøli, medlemmet fra Senterpartiet, Gløtvold, og medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, Ballo, viser til at Stortinget 30. november 1998 vedtok å privatisere Arcus AS med datterselskaper.

Spørsmål om hva som skal skje med produksjonsmonopolet, monoopolet for teknisk/medisinsk sprit, potetsprittavtalen og konsekvensene av en eventuell oppsplitting av Arcus-konsernet, var ikke utredet på forhånd.

Komiteen viser til redegjørelse i brev av 22. april 1999 fra statsråd Lars Sponheim som svar på komiteens henvendelse av 21. april 1999. Redegjørelsen følger som trykt vedlegg til innstillingen.

Komiteen vil avvete resultatet av dette utredningsarbeidet før man realitetsbehandler forslaget om å gi flere enn Arcus tillatelse til å tilvirke og omdestillere brennevin.

Dette er også i tråd med ønsket til alle høringsinstansene .

Komiteens tilråding

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:22 (1998-99) - forslag fra stortingsrepresentant Fridtjof Frank Gundersen om at flere enn Arcus gis tillatelse til å tilvirke brennevin – vedlegges protokollen.

Oslo, i sosialkomiteen, den 27. april 1999.

John I. Alveim,
leder.

Einar Olav Skogholt,
ordfører.

Are Næss,
sekretær.

Vedlegg

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til Arbeiderpartiets stortingsgruppe, datert 22. april 1999.

Salg av statens aksjer i Arcus AS med datterselskaper

Det vises til Deres faks av 21. april 1999, angående salg av statens aksjer i Arcus AS med datterselskaper.

Arcus AS ble opprettet 1. januar 1996, for å overta Vinmonopolets produksjons-, import-, engros- og eksportvirksomhet. Arcus-gruppen består av to hovedvirksomheter, organisert i datterselskapene Arcus Produkter AS og Vectura AS. Arcus Produkter er produsent, mens Vectura er grossist og distributør av vin og brennevin. Statens aksjer i Arcus AS forvaltes av Nærings- og handelsdepartementet. Det vises for øvrig til omtale av selskapet i St.meld. nr. 18 (1998-99).

Stortinget gjorde ved behandlingen av Budsjett-Innst S I Tillegg nr 1 for 1998-99 følgende vedtak: "*Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag i 1999 om delprivatisering og om børsnotering av Telenor og salg av aksjene i Arcus AS med dets datterselskaper.*"

I forbindelse med salget reiser det seg en del spørsmål i forbindelse med lov- og regelverk, eneretter og monopolsituasjonen etter en privatisering av Arcus AS. Finansdepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Landbruksdepartementet har vært involvert i arbeidet med å utrede aksjesalget.

Berørte departementer har signalisert at disse forholdene i utgangspunktet ikke er til hinder for en privatisering av Arcus AS. Nye private eiere vil måtte behandle disse avtalene på en forretningsmessig måte. Det vil si at allerede inngåtte avtaler skal holdes og at selskapet står fritt til i fremtiden å reforhandle eller inngå nye avtaler på disse områdene.

Nærings- og handelsdepartementet har i samråd med ledelsen i Arcus AS knyttet til seg Christiania Markets (CM) som rådgiver i prosessen med salg av aksjene i selskapet.

Det kan tenkes flere metoder for salg av aksjene:

- Salg av aksjer til én kjøper.
- Salg av Arcus Produkter og Vectura til ulike kjøpere.
- Salg av innmat.
- Børsnotering av Arcus.
- Delprivatisering; det vil si enten: delvis salg av hele konsernet, salg av ett av datterselskapene, eller delvis salg av ett eller begge datterselskaper.

Nærings- og handelsdepartementet mener at Arcus-selskapene bør selges på en måte som kan bringe virksomheten videre, og skaffe eiere som har interesse av å utvikle virksomhetene i Norge og finansiell styrke til å gjøre det. Innenfor disse rammene vil departementet søke å oppnå høyest mulig pris for aksjene. For å oppnå dette er det viktig å ikke begrense selgers muligheter med hensyn til valg av investor og salgstidspunkt. Av hensyn til bedriften kunne det være ønskelig med tempo i saken, men staten bør heller ikke binde seg til å selge innen en for kort tidshorison.

Nærings- og handelsdepartementet tar sikte på å gi en omtale av saken i omgrupperingsproposisjonen som fremmes i tilknytning til Revidert nasjonalbudsjett 1999.